

Pünkösdvasárnap

Jn 20,19–23

„Vegyétek a Szentlelket”

A szinoptikus evangéliumok eseményeinek sorrendjét követve a Lélek eljövetele kizorul a szinoptikus elbeszélésekből. (Legjelentősebb elbeszéléssel az Apostolok Cselekedetei könyvben találkozhatunk.) Emiatt Jézus működése és a Szentlélek működése a hagyományos keresztény gondolkodásban időbelileg elkülönül: Jézus az apostoli korban, a Lélek pedig az egyház korszakában tevékenykedik. Így a Szentlélek nem harmadik isteni személyként, hanem Jézus az egyháztörténetében helyettesítő személyként tűnik fel.

János evangéliumában azonban egészen más elbeszélést találunk. Emiatt nevezték az ókorban a szinoptikus evangéliumokat testi evangéliumoknak, János evangéliumát pedig lelki, azaz pneumatikus evangéliumnak. Az előzők ugyanis sokkal nagyobb hangsúlyt fektetnek Jézus működésének külső leírására, mint lelkének rezdülésére, Isten-kapcsolatának bemutatására.

János elbeszélése a feltámadási jelenések sorába illeszkedik, amelyről a szinoptikusok is tudnak. A Feltámadt üzenete elsősorban békeüzenet, ezért így köszönti a zárt ajtó mögött rettegő tanítványokat: „Békesség nektek!” (19. v.). A hagyományos zsidó köszöntés ezúttal tényleg a felizgatott tanítványok megnyugtatására is szolgál. Ezt követi Jézus gesztusa, sebeinek megmutatása (20. v.), amelynek célja azonosságának igazolása. A félelem szertefoszlik, s az öröm hangulatában hangzik el a küldetési parancs (21. v.), amelynek mintája Jézus küldetése volt. Majd „rájuk lehelt” (22. v.) – Jézus saját spiritualitását ilyen különös gesztussal kívánja tanítványainak továbbadni. De küldetését konkrétá teszi, amikor ezt a szertartást a bűnbocsátó hatalom átadásával társítja (23. v.).

Ebben a jelenetben Jézus és a Szentlélek nem különül el egymástól, mint az Apostolok Cselekedetei elbeszélésben, hanem Jézus Lelkének hatásaként jelenik meg, a tanítványokban működve. A Szentlélekről szóló tanítást vagy a Szentháromság összefüggésében fejtették ki később a teológusok, vagy a hit megerősítésének és az egyházban ható Jézus tanításának a felelőségévé, őrzőjévé tették. Jézus tanítványainak gondolkodását, nemcsak Jézus szavai, hanem

tettei és a vele átélt élmények is legalább olyan mértékben befolyásolják, mint a hallott szavak. Ez a hármas hatás kölcsönösen erősíti egymást, és a célja egy olyan keresztény személyiség kialakítása, aki nem Jézus szavait szajkózza el csupán, hanem belülről érti Jézus gondolkodását és Isten szándékát.

A keresztény ember előbb Jézus történetével, majd Jézus tanításával találkozik, majd jobban megérti viselkedési módját, és csak felnőtt korában válik képessé arra, hogy megértse Jézus Lelkét is. Ennek a belső megértésnek kulcsszerepe van Jézus valódi megértésében és a Jézus-tanítvány elköteleződésének folyamatában. Érdekes módon ez a végleges, tántoríthatatlan elköteleződés az apostolok életében is csak Jézus feltámadása után történt meg. De az evangéliumok homályban hagyják ennek időbeli pontosítását, mindössze hangsúlyozzák, hogy az elköteleződés megváltoztatta a tanítványokat. A kiségyházakban ennek hangsúlyozására vezették be a felnőttkeresztiséget, vagy ezért kérik, hogy a megtérő keresztény pontosan jelölje meg megtérésének idejét és körülményeit.

A Katolikus Egyházban ezt nem kell számon tartani, a mélységes elköteleződésnek a folyamatát ugyanis nem mindig tudjuk időben lemérni. Egy biztos, Jézus története a Lélek által folytatódik bennünk, mert a megváltás művének folytatására vagyunk kötelezve. Pál ezt így fogalmazta: „...testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak a javára” (Kol 1,24).

A Szentlelket befogadó tanítványok imája

Tüzes lángként jött szereteted, Urunk! A te akaratodból lettünk most segítségére, hogy szavunk, gondolataink, tetteink dicsőítsék meg hatalmadat. Befogadtuk Szentlelked, elfogadtuk az ajándékot, amit tőled kaptunk. Erős és biztos vár vagy, Uram, rendelésed előtt meghajol minden térd, mert nem lehet kibújni utánunk nyúló karod elől. Szelíd szereteted, kitartó hűséged, önfeláldozó személyed megkötöz a viszontszeretet béklyójával. Szabadon fűzöl minket magadhoz, hogy átérezzük, mit jelent édes igád és könnyű terhed. Ami földi szemmel értelmetlen és céltalan, teher és iga, az Szentlelked megerősítése által a legvonzóbb életforma, végtelen istenségnek egy gyertyalángnyi megnyilatkozása. Szentlélek, lobogj örökké szívünkben, hogy állhatatosak maradhassunk életünk viharai közben. Amen.